

Referat fra møte i orgelkomiteen 18. april 2023

Til stede: Gro Røde, Kjersti Gulliksen, Kjartan Kristiansen, Sturla Stålsett, Jørgen Foss, Knut Rygh, Stein Skøyeneie

Forfall: Håkon Wium Lie,

Saksliste

OK sak 5/23 Oppfølging av sak 3/23 og 5/23 Hollenbachfestivalen 2023

25. april Åpningskonsert ved Stein

26. april Åpen lunsj ved Anne Marie og Stein mfl.

27. april Lysvesper ved Tord Gustavsen, Solveig Slettahjell, Erik Hillestad mfl.

28. april Vårkonsert for babyer og småbarn ved Ingrid, Torstein, Anne Marie, Stein mfl.

30. april FESTVALHØYMESSE – vårsang (det er meldt inn en dåp)

1. mai ARBEIDERSANGER I ORGELBRUS

Kl. 18 Lydprøve

Kl. 19 KONSERT/Folkemøte

- Stortingspresident Masud Gharahkani og Sturla Stålsett
- Stein Torleif Bjelle, Kjartan Kristiansen og Kjetil Bjerkestrand
- Stein Skøyeneie, orgel
- Appell ved Kjartan Kristiansen
- Appell ved Jørgen Foss
- Avslutning ved Knut Rygh
- Takk ved Kjersti Gulliksen

Alf Martin Lie er lydansvarlig

Vakt: stab og de fra orgelkomiteen som ikke har andre oppgaver

PR:

Knut: NRK Østlandssendingen, Alltid klassisk?

Audhild: Annonse i Vårt Land, Kirkevergen og Biskopen

Sturla: Vårt Land (1. mai) og Klassekampen

Stein: Sagene avis

Jørgen: NRK P2, Sosiokulturell aften, AP, LO i Oslo

Kjersti: Aftenposten

Gro: Sagene bokhandel, Bibliotek, Drivkraft NRK

Beverting:

Kaffe og kringel (Sagenehjemmet) Knut og Audhild.

Komite: Kjersti, Jørgen, Knut mfl?

Det arrangeres bydelsvandring fra Arbeidermuseet ved Bernt Bull som ender opp ved kirken/konserten.

Kjersti og Gro kan spørres om å være vakt ved Vårkonserten fredag. Og muligens tirsdagskonsertene. Sturla kan også spørres 25. 4. Cathrine tar kontakt ved behov.

2. mai Avslutningskonsert ved Stein

Kommende møter i orgelkomiteen. Møtene holdes i Sagene kirke:

19.september kl. 19-21

Folkeopplysningsmøte om orgelet

Barenarrangement

Stein Skøyeneie, ref.

Til sak 5/23 Søknadstekst

Kortfattet om prosjektet:

Det historiske Hollenbachorgelet i Sagene kirke fra 1891 er en kulturskatt og en aktiv bidragsyter i Oslos og bydel Sagenes kulturtilbud.

Orgelet er det eneste gjenværende av 24 Hollenbachorgler i Norge. Det har i en årrekke slitt og trenger nå omgående restaurering. Fagmiljøet anslår kostnadene til omtrent 16 millioner (se vedlagt rapport). Engasjementet for bevaring er stort blant musikere, kultur og kirke-interesserte og beboere i Sagene bydel. Egne midler er samlet inn (2,5 mill), men tiden er i ferd med å løpe fra oss. Vi frykter at muligheten for bevaring av dette historiske instrumentet vil være forbi, dersom orgelet ikke blir restaurert nå. Orgelkomiteen er bredt sammensatt av mennesker med relevant kompetanse fra ulike sektorer, som i mange år har arbeidet med å skaffe midler til restaurering av det unike instrumentet.

Hvis annet formål. Forklar hvorfor det er relevant å søke støtte hos ASAF:

Orgelkomiteen i Sagene kirke arbeider utelukkende med bevaring og istandsetting av et unikt og meget verdifullt musikkinstrument fra 1891. Vi ser det som vår oppgave å fullføre restaurering av et instrument som hører hjemme i norsk musikkhistorie. Orgelkomiteen er bredt sammensatt og består av kantor/organist, sokneprest, menighetsrådsleder, orgelbygger/entreprenør, rockemusiker, kulturhistoriker, lokalpolitiker og professor i teologi. I dette arbeidet inngår publikumsrettet program med årlig musikkfestival, ukentlige orgelkonserter, 1. mai arrangement "Arbeidersanger i orgelbrus", for å nevne noe. Alle arrangementer er gratis og meget godt besøkt av mennesker fra hele byen.

Søknadstekst:

Hollenbachorgelet i industri- og arbeider-bydelen Sagene er et unikt instrument fra 1891. Det står midt i hjertet av Sagene bydel, i Sagene kirke, Nordkantkatedralen. Et høyt elsket instrument i en kultur- og historie-bevisst bydel. Et instrument som er i en kritisk forfatning og trenger umiddelbar restaurering. Til tross for dets skjøre tilstand har det en aktuell og nåtidig funksjon i alle kirkens allmennnyttige lavterskeltilbud til Sagenes og Oslos befolkning. (Se vedlegg aktivitet).

Orgelet er bygd av den legendariske orgelbyggeren Albert Hollenbach, i den historiske epoken vi kaller romantikken. Orgelet stod ferdig bygget til innvielsen av Sagene kirke i 1891, altså for 132 år siden. I dag er dette orgelet et av de best bevarte Hollenbach-orglene både i Norge og Europa. De fleste av orgelets piper stammer fra det originale byggverket, noe som gjør det til et usedvanlig godt bevart instrument og et sjeldent tidsvitne for orgelbyggerkunsten. Det er et historisk orgel, men med en fortsatt aktuell og nåtidig funksjon. Et orgel er et byggverk, et musikkinstrument som består av tusenvis av smådeler: tre, metall, og skinn. Det sier seg selv at med årene forringes et slikt unikt byggverk. Og på ett tidspunkt må noe gjøres, slik at den unike klangen kan bevares og føre historien og det livet som startet i 1891, videre til nye generasjoner. Den tiden er nå. (Se vedlegg Dronningen av Sagene).

Orgelet trenger en restaurering, ombygging og nybygg som kan sette orgelet i en tidsriktig stand, samtidig som den 130 år gamle klangen bevares. Den beste måten å bevare Hollenbach-klangen, dvs de opprinnelige pipene, er å bygge pipene inn i et nytt orgel på 37 stemmer. De gamle vindkassene som pipene står på, må totalrestaureres eller skiftes ut til fordel for nybygde med ny mekanikk og tidsriktige støttestrukturer. Mekanikken og ventilfunksjonene må endres og forbedres på grunn av den ekstreme fingerkraften man må bruke for å spille på tangentene. Instrumentet er svært

tungspilt. Gjennom nytt spillebord, restaurert traktur, vindlader & ventiler vil man få instrumentet i normal spillbar stand igjen (Se vedlegg rapporter)

Sagt om orgelet:

«Noen av de fineste orgelpipene vi har i Oslo står i Sagene kirke. Det har de siste årene blitt nedlagt et betydelig arbeid for å få Hollenbachorgelet restaurert, og jeg vil på det varmeste anbefale at det skjer.» Kåre Nordstoga, domkantor

«Å høre tonene fra et orgel gjør noe med deg: det berører, engasjerer, beriker og kanskje utfordrer deg.» Inger Lise Ulsrud, kantor i Uranienborg kirke og professor ved Norges musikkhøgskole

«Det er vel få instrumenter som har så mye tid i seg som et orgel. Hollenbachorgelet i Sagene kirke er gammelt. Det er vakkert. Det er slitent. Det er skjørt. Men tonene det gir oss og stemmer oss med, gang etter gang, er alltid unge. Det er toner og klanger like friske som en gang i begynnelsen, hver gang.» Sturla Stålsett, Sageneboer

21Kostnad estimert til 16,5 mill kroner i 2023. Egenkapitalen er på kr 3,0 mill kroner. Det gjenstår en sum på kr 13,5 millioner kroner for å nå 16,5 mill som er estimerte kostnader for restaurering av orgelet (med forbehold, jmf. stor og usikker prisøkning i 2022/2023). Vi søker ASAF om de gjenstående 13.5 millioner for bevaring av det unike instrumentet.

Vedlegg til søknaden:

- Oversikt over aktiviteter der orgelet er i bruk (statistikk)
- Dronningen av Sagene (hefte)
- Rapporter om orgelets tilstand
- Budsjett (?)
- Støtteerklæringer
- Fotografier (?)
- Lenker til mediasaker om orgelet:

<https://www.sageneavis.no/legg-sondagsturen-til-sagene-og-opplev-vakker-orgelmusikk-i-en-av-oslos-fineste-kirker/s/5-144-86121>

<https://www.sageneavis.no/gar-tapt-med-tiden-hvis-vi-ikke-tar-vare-pa-det/s/5-144-27668>

<https://www.sageneavis.no/det-er-ganske-enestaende-at-vi-i-var-bydel-har-noe-sa-historisk-viktig/s/5-144-21833>

<https://www.sageneavis.no/ta-pa-deg-nikkelsen-og-mot-opp/s/5-144-49151>

<https://journalen.oslomet.no/2018/10/historisk-orgel-forfaller>